

Elke ochtend struikt Jacoline van Duijn uren langs de Noordzeekust op zoek naar aangespoelde voorwerpen waarvan ze jutkunst maakt. Een wekker hoeft ze niet te zetten. „Ik word wakker van de wind en krijg dan meteen energie op pad te gaan. Noordwestenwind is perfect. Zeker als die een paar dagen aanhoudt. Dan vind ik de mooiste spullen. „

Duin- en Bollenstreek

Jutkunst van strandrommel

Aliëke Hoogenboom
a.hoogenboom@hollandsland.com/nl

Katwijk ★ Een schepnet, boei en een forlanje zwemvest met daarop tientallen rubberen handschoenen, staan voor het huis van Jacoline van Duijn. De voordeur van de strandjutter valt daarmee op tussen de huizen in de Secr. Varkevisserstraat in Katwijk aan Zee. „Er gluren geregeld mensen door het raam naar binnen“, zegt ze. „Die zien de spullen en zijn nieuwsgierig wat er nog meer staat.“ De jutcollectie in en rondom het knusse jaren twintig-huis is enorm. In de achtertuin is het een vrolijk ratietoe van voorwerpen. Boeien (de grootste is anderhalve meter hoog), plastic nependen, helmen, dobbers, visnetten en speelgoed. „Tennisballen vind ik ook veel. Het stikt natuurlijk van wandelaars met handen op het strand.“ Van gekleurde netten heeft ze vissers gemaakt die als decoratie aan de stenen muren hangen.

Katwijk-wand

De huiskamer oogt een stuk rustiger, maar wie goed kijkt, ziet ook in het interieur veel gejutte spullen. Een waxinelichthouder van scheermesjes en tauw, een lamp die iets wegheeft van een discobal en is bekled met schelpen, en van lichtroze drivers heeft ze een sierkreeft gemaakt. In de gang heeft ze een speciale Katwijk-wand gemaakt

met schelpen die uit de Noordzee komen. Zo'n zes jaar geleden hield de functie van de toenmalig dokters-assistente op te bestaan, waardoor ze opeens zeeën van tijd kreeg. Ze maakte lange wandelingen over het strand en verzamelde steeds meer spullen waar ze jutkunst van maakte. Zo werd een hobby geboren. „Ik denk dat die creativiteit altijd al in me zat. Maar het is niet als met piano spelen. Als je dat nooit hebt gedaan, weet je ook niet of je er gevoel voor hebt. Het is gewoon een kwestie van doen.“

Mammoetkies

De geboren en getogen Katwijkse vindt 'nieuwe' spullen, maar in haar huis liggen ook eeuwenoude voorwerpen. Een fossiele slagrand van een zwijn, bijvoorbeeld. Over de verstaende kiezen die ze vindt, vraagt ze advies aan een medewerker van het Naturalis in Leiden. „Zij kan me precies vertellen uit welk jaar die komt.“ In de schaal op de salontafel liggen kleine voorwerpen. Een kruikje uit de 16e eeuw, maar ook pijpenkopjes en een embleem van de Gele Ridders. Op het gasmasker uit de Tweede Wereldoorlog, dat een prominente plek in de gang heeft, is ze het meest trots. „Op vakantie in Frankrijk zag ik het masker in de verte liggen op een rots. Ik dacht eerst dat het een draaischijf van een oude telefoon was. Voor mij is die vondst zo bijzonder, omdat ik weet dat het van iemand is geweest.“

Het huis en de achtertuin van strandjutter Jacoline van Duijn staat boordevol

De periode waarin de kust van Katwijk werd versterkt, was voor een strandjutter als Van Duijn fantastisch. Ter hoogte van de Oude Kerk was veel zand uitgegraven dat tijdelijk aan de noordkant van het strand werd gestort. „Iedere avond ging ik erop uit. Ik heb zoveel in die berg zand gevonden. Oude muntjes, botten, theekopjes, pijpen, spijkers met vierkante koppen.“

'Schoenami'

Sinds kort heeft Van Duijn een eigen Facebookpagina - 'Jutzaken' - waarop ze vondsten plaatst. „Ik heb nog niet zoveel volgers, maar ik vind het leuk om te laten zien wat ik op het strand vind.“ Ze gebruikt sociale media vooral voor

het contact met andere jutters uit binnen- en buitenland. In 2006 was er een 'schoenami' voor de kust van Terschelling. Containerladingen sporschoenen spoelden daar aan. „Grappig was dat jutters onderling schoenen gingen ruilen. De één had namelijk de linkerschoen en een ander een rechterschoen van een paar gevonden.“ Ook het verhaal van de aangespoelde inktpatronen is bijzonder. Van Duijn pakt een klein wit voorwerp uit de kast. „Ik ben de eerste die er een in Nederland heeft gevonden.“ Jaren geleden spoelden er bij de kust van Engeland, Frankrijk en Nederland tienduizenden patronen aan. Een vrachtschip was een grote lading verloren. Tracey Williams, een bekende Engelse strand-

gejutte voorwerpen.

jutter, schreef het schuldige bedrijf aan. „Die cartridges zijn natuurlijk schadelijk voor het milieu. Het bedrijf heeft achteraf een groot geldbedrag geschonken voor het schoonmaken van de kust.“ Nog een soortgelijke gebeurtenis is dat van speelgoedmerk Lego dat in 1997 op zee ook een gigantische lading verloor. Nog steeds spoelt het kinderspeelgoed aan. „Het vinden van onderdelen is onder jutters een sport geworden“, zegt Van Duijn die soorten Lego op een kaart laat zien. Margrietjes, zwemvesten, maar ook een zwarte draak. „Als je die vindt, heb je echt een topper te pakken“, weet ze.

Op gevoel

Van Duijn heeft geen vaste aanpak

voor het maken van kunst, maar zoekt de voorwerpen op gevoel. „En ik heb er ook voor. Op het strand is veel te vinden en tussen die rommel vind ik dan een stuk hout dat bijvoorbeeld lijkt op het lijf van een vogel, of juist de kop. Het komt bijna nooit voor dat ik in een keer alle onderdelen vind. Ik kan wel vormen zagen, maar ik wil het zo puur mogelijk houden.“ Slechts de spijkers waarmee ze haar werk aan de muur hangt, heeft ze gekocht. Geld met haar jutkunst verdient ze niet. „Ik verkoop niks, want het liefst houd ik alles zelf.“ De vogel aan de muur in de woonkamer - van stukken hout in verschillende vormen en kleuren - is haar laatste creatie. Momenteel is ze bezig met een wandkastje voor

in de gang. Dat maakt ze gewoon in huis, want een werkplaats heeft Van Duijn niet. De schuur in de tuin gebruikt ze als opslagplaats. „Die puilt inmiddels uit. Ik kan er nog net in lopen“, zegt ze lachend. Ze heeft geluk, maar goerdend is het wel. Stukken hout zijn in bakken gesorteerd, in glazen potten zitten schelpen en de botten zijn in dozen gestopt. Al haar creaties zijn 'honderd procent' gejutte voorwerpen. Ze wil niet alleen mooie dingen maken, maar ook een boodschap uitdragen. „Ik wil laten zien dat je met niets, iets kan maken. Maar ook dat de rommel voor het oprapen ligt.“ Langs de vloedlijn vindt ze veel plastic. Flessen, doppen, maar ook kapotte ballonnen. „Rampzalig“,

vindt Van Duijn. „Ik kan me daar best druk om maken. Iemand die in Leiden een ballon oplaait, staat er misschien niet bij stil dat het in zee en de maag van een dier terecht kan komen. Hier in Katwijk zie ik wat afval met de natuur doet.“

Kaplaarzen

Van Duijn geniet momenteel volop van de herfstmaanden en kijkt al uit naar de winter. Door de woeste zee en de harde wind, spoelt in die periode veel aan. Goed ingepakt en met warme kaplaarzen aan haar voeten, brengt ze uren op het strand door. „Ik kan me geen leven buiten Katwijk voorstellen. Ik ben gek op Leiden, maar de rust en de ruimte van het strand wil ik niet missen.“

'Katwijk mist nog een jutmuseum'

Katwijk ★ Strandjutter Jacoline van Duijn heeft de oude redschuur aan de Rijnmond in Katwijk aan Zee op het oog voor een juttersmuseum. Hoewel haar eigen huis en achtertuin al veel van een museum weghebben, begint het een beetje vol te raken. Daarnaast hoort zo'n plek in Katwijk thuis, vindt ze. Samen met collega-jutter Leen van Duijn, die werkzaam is bij de EHBZ, wil ze zo'n plek gaan opzetten. Naast gejutte voorwerpen, willen ze aandacht besteden aan de eerste opvang van zeezoogdieren, de geschiedenis van de redschuur en voorlichting geven over vervuiling van het strand en de zee.

De Jutkunst die ze maakt, stond afgelopen maanden tentoongesteld in natuurcentrum De Noordwester op Vlieland. „Dat vond ik zo gaaf“, zegt ze. „Het is een gemis dat Katwijk geen juttersmuseum heeft.“ Van Duijn heeft onlangs contact opgenomen met de gemeente. Momenteel wordt navraag gedaan over wat in de redschuur mogelijk is.

FOTO'S: HIELO KLUIPERS

Jacoline van Duijn maakt de jutkunst vanuit huis.

Jutkunstwerk.

In de gang heeft ze een Katwijk-wand gemaakt met schelpen uit de Noordzee.

Rubberen werkhandschoenen spoelen geregeld aan op het strand.

De nieuwste creatie van Van Duijn.

De jutter heeft bakken vol gevonden schelpen in de tuin en schuur staan.